

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

Легалізація канабісу в країнах Африки (Королівство Лесото, Республіка Зімбабве, Республіка Замбія та Південно-Африканська Республіка)

Інформаційна довідка, підготовлена Європейським
інформаційно-дослідницьким центром
на запит народного депутата України

Європейський інформаційно-дослідницький центр створено з метою надання народним депутатам України інформації, яка може бути використана ними у законотворчій діяльності. Діяльність Європейського інформаційно-дослідницького центру здійснюється в рамках програми USAID "Рада: підзвітність, відповідальність, демократичне парламентське представництво", що виконується Фондом "Східна Європа". Більше про центр на сайті <http://euinfocenter.rada.gov.ua/>

Резюме

Канабіс – узагальнена назва, що об'єднує ряд психотропних продуктів, одержаних із частин квітучих рослин роду коноплі. В англійській мові «канабісом» традиційно називається психотропна конопля, що вживається в медицині, а «коноплями» (англ. hemp) – відповідна сільськогосподарська культура. **Марихуана** – це суміш подрібнених частин рослини коноплі. Найчастіше подрібнюють та перемелюють цвіт та листки, на яких накопичується смола.

У більшості африканських країн вирощування та використання канабісу є незаконним. Проте за даними ООН, Африка займає друге місце після Північної та Південної Америки за обсягами виробництва та споживання канабісу.¹ Щорічно на континенті виготовляється понад 10 000 тонн канабісу.

У 2017 році **Королівство Лесото** стало першою країною континенту, яка запровадила ліцензії на виробництво марихуани.² У 2018 році **Республіка Зімбабве** стала другою африканською країною, яка легалізувала марихуану в медичних та дослідницьких цілях.

Королівство Лесото

Королівство Лесото стало першою африканською країною, що видала ліцензію на виробництво медичної марихуани. У 2017 році Міністерство охорони здоров'я вперше ліцензувало фірму Verve Dynamics на вирощування канабісу для медичних і дослідницьких цілей.³

Станом на початок 2018 року уряд Лесото ліцензував п'ять компаній з виробництва медичної марихуани, три з яких були частково або повністю придбані ліцензованими виробниками з Канади.

Компанії, які отримали ліцензії на виробництво канабісу:

- Verve Dynamics (30% належить компанії Aphria, Канада)⁴
- MediGrow Lesotho (10% належить компанії Supreme Cannabis, Канада)⁵
- Daddy-Cann (Канада)⁶
- Medi-Kingdom (Велика Британія)⁷
- Pharmaceuticals Development Corp (США)⁸

Проте досі уряд не вживає заходів щодо регулювання діяльності існуючої мережі фермерів-виробників марихуани.⁹ Канабіс є забороненим для використання в рекреаційних цілях.

¹ World Drug Report [Електронний ресурс] — Режим доступу: <https://www.unodc.org/wdr2017/index.html>

² Zimbabwe second country to legalize medicinal marijuana [Електронний ресурс] — Режим доступу: <https://cnn.it/2FDviW4>

³ Lesotho Just Granted Africa's First Legal Marijuana License [Електронний ресурс] — Режим доступу: <https://bit.ly/2LHрbar>

⁴ Aphria Forms Landmark Venture with South African Company Verve Group of Companies [Електронний ресурс] — Режим доступу: <https://www.newswire.ca/news-releases/aphria-forms-landmark-venture-with-south-african-company-verve-group-of-companies-683849711.html>

⁵ Lesotho attracts another major medical cannabis investment [Електронний ресурс] — Режим доступу: <https://bit.ly/2DJUHNd>

⁶ Canopy Growth Corporation announces entry into the African market with acquisition of Daddy Cann Lesotho [Електронний ресурс] — Режим доступу: <https://bit.ly/2NO1cDO>

⁷ African Medical Cannabis Producers [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://rhizosciences.com/medi-kingdom-lesotho-africa/>

⁸ Two Companies Hold Cultivation Licenses in Lesotho [Електронний ресурс] — Режим доступу: <https://www.marijuana.com/news/2018/02/two-companies-awarded-cultivation-licenses-in-lesotho/>

Республіка Зімбабве

27 квітня 2018 року Республіка Зімбабве стала другою африканською країною, яка легалізувала марихуану в медичних та дослідницьких цілях. До цього виробництво та зберігання канабісу каралося позбавленням волі на строк до 12 років. **Рекреаційне використання канабісу залишиться незаконним.**

- Подавати заявки на отримання ліцензій щодо вирощування конопель у медичних та дослідницьких цілях можуть фізичні та юридичні особи.
- Заявники на отримання ліцензії повинні також надавати детальні плани щодо виробничої площі, періоду виробництва канабісу та очікуваної прибутковості.
- Ліцензії діють п'ять років з можливістю продовження.
- Власникам ліцензій дозволено вирощувати, продавати та транспортувати канабіс.
- Особи, які раніше був засуджені за злочини з наркотиками, не допускаються до процесу ліцензування.
- Міністр охорони здоров'я має право відхилити ліцензію, якщо вона «несе ризики у сфері охорони здоров'я».¹⁰ Зокрема, якщо є ймовірність незаконного продажу канабісу.¹¹
- Ліцензійний збір на виробництво канабісу становить 50 000 \$. Законодавством також передбачено додаткову плату за проведення досліджень у розмірі 5 000 \$. Продовження ліцензії коштує 20 000 \$.¹² Варто відзначити, що із травня 2018 року члени парламенту обговорюють можливість зменшення ліцензійного збору, оскільки розмір збору є завишеним для більшості фермерів Зімбабве.¹³

Республіка Замбія

У Замбії використання канабісу є **незаконним**. Покаранням за незаконну діяльність, пов'язану з виробництвом та використанням канабісу, передбачає позбавленням волі на строк до 10-15 років.¹⁴

У березні 2017 року міністр внутрішніх справ оприлюднив заяву про те, що Закон «Про наркотичні засоби і психотропні речовини» дозволяє вирощувати канабіс для медичного застосування за умови отримання ліцензії від міністра охорони здоров'я.¹⁵

Проте у липні 2017 року міністр охорони здоров'я заявив, що не має наміру видавати ліцензії на вирощування канабісу.¹⁶

⁹ Zimbabwe second country to legalize medicinal marijuana [Електронний ресурс] — Режим доступу: <https://edition.cnn.com/2017/10/09/africa/african-countries-legalize-marijuana/index.html>

¹⁰ Zimbabwe legalises marijuana for medical and scientific use [Електронний ресурс] — Режим доступу: <https://www.telegraph.co.uk/news/2018/04/28/zimbabwe-legalises-marijuana-medical-scientific-use/>

¹¹ Govt legalises mbanje farming [Електронний ресурс] — Режим доступу: <https://www.herald.co.zw/govt-legalises-mbanje-farming/>

¹² Zimbabwe to charge marijuana growers \$50 000 [Електронний ресурс] — Режим доступу: <https://bit.ly/2mPoRs8>

¹³ MPs want cannabis fees reduced [Електронний ресурс] — Режим доступу: <https://bit.ly/2K3hruL>

¹⁴ Medical Marijuana Laws [Електронний ресурс] — Режим доступу: <https://www.marijuanadoctors.com/international-patients/zambia-laws/>

¹⁵ Cultivation of Cannabis for Medicinal purposes is Legal in Zambia—Home Affairs Minister [Електронний ресурс] — Режим доступу:

<https://www.lusakatimes.com/2017/03/02/cultivation-cannabis-medicinal-purposes-legal-zambia-home-affairs-minister/>

¹⁶ Health Ministry has no intention of giving out medical marijuana green light, there are better alternatives around [Електронний ресурс] — Режим доступу: <https://www.lusakatimes.com/2017/07/07/health-ministry-no-intention-giving-medical-marijuana-green-light-better-alternatives-around/>

Південно-Африканська Республіка

За даними ООН, Південно-Африканська Республіка виробляє близько 2 500 тон канабісу на рік. Незважаючи на те, що країна є одним з найбільших у світі виробників марихуани, її використання в країні є незаконним.¹⁷

31 березня 2017 року суд однієї з провінцій постановив, що будь-який закон, «який забороняє використання і вирощування канабісу дорослою особою у приватній оселі, є неконституційним, оскільки порушує конституційне права особи на недоторканність приватного життя».¹⁸ Це рішення має бути підтверджене Конституційним судом, а потім призупинено на 24 місяці, аби уряд вніс відповідні правки до законодавства.¹⁹

Анастасія Паршикова,
аналітик Європейського інформаційно-дослідницького центру
aparshykova@radaprogram.org

¹⁷ Zimbabwe second country to legalize medicinal marijuana [Електронний ресурс] — Режим доступу: <https://edition.cnn.com/2017/10/09/africa/african-countries-legalize-marijuana/index.html>

¹⁸ Zimbabwe legalises marijuana for medical and scientific use [Електронний ресурс] — Режим доступу: <https://www.telegraph.co.uk/news/2018/04/28/zimbabwe-legalises-marijuana-medical-scientific-use/>

¹⁹ The path to the legalization of marijuana in South Africa [Електронний ресурс] — Режим доступу: <https://bit.ly/2LWIKTI>